

ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕ ЫҚТИМАЛ ӘСЕРЛЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП «ҚЫЗЫЛҚИЯ КЕН ОРНЫН ИГЕРУ ЖОБАСЫНА ҚОСЫМША»

1. Болжалды қызмет орнының сипаттамасы, оның шекаралары бейнеленген жоспар

Қызылқия кен орны географиялық тұрғыдан Торғай ойпатының оңтүстік бөлігінде орналасқан және 46°24'–46°32' с.е. және 64°59'–65°10' ш.б. координаттарымен шектеледі.

Әкімшілік жағынан кен орны Қазақстан Республикасының Қызылорда облысы аумағында, L-41-XVII және XVIII парақтарының шегінде орналасқан.

Ең жақын елді мекен Қызылорда қаласы (220 км) болып табылады, онымен Құмкөл кәсіпшілік кенті арқылы (солтүстік-шығысқа қарай 45 км) автомобиль жолы қатты жабынмен (180 км) байланыстырылады. Оңтүстік-батысқа қарай 160 км қашықтықта Жусалы станциясы, ал солтүстік-шығысқа қарай 210 км жерде Жезқазған қаласы орналасқан.

Мұнай Құмкөл кен орнына, мұнайды қабылдау және дайындау пунктіне тасымалданады. Құмкөл–Қарақойын мұнай құбыры «Павлодар–Шымкент» магистральдық мұнай құбырына қосылған. Экспорттық бағытқа (ҚХР-ға) шығу Құмкөл–Атасу–Алашанькоу мұнай құбыры арқылы мүмкін. Материалдар, жабдықтар және азық-түлік Қызылорда қаласынан жеткізіледі. Кен орнының оңтүстік бөлігінен Жезқазған–Байқоңыр электр беру желісі (ЛЭП) өтеді. Арысқұм және Майбұлақ кен орындары Қызылқия кен орнынан солтүстік-батысқа қарай тиісінше 20 км және 60 км қашықтықта орналасқан.

Кен орны аумағы тұрақты платформалық аймақта орналасқан, сондықтан табиғи сейсмикалық белсенділік <4 балл шамасында бағаланады.

Орографиялық тұрғыдан кен орны ауданы теңіз деңгейінен 70–230 м абсолюттік белгілері бар төменгі жазықты алып жатыр. Жазық төменгі бөлікке және чинктермен шектесетін көтеріңкі платоға бөлінеді.

Қызылқия кен орны ауданының климаты құрғақ, күрт континенттік. Жауын-шашын негізінен қыс-көктем кезеңінде жаңбыр мен қар түрінде түседі. Жылдық жауын-шашын мөлшері 50–150 мм аралығында. Жазда, шілде айында, ауаның орташа айлық температурасы +45 °С-қа дейін жетеді, қыста орташа температура –12 °С, ал ең төменгісі –40 °С-қа дейін төмендейді. Қатты желдер тән: жазда батыс және оңтүстік-батыс бағыттағы, ал қалған уақытта солтүстік және солтүстік-шығыс бағыттағы желдер басым. Желтоқсанның бірінші жартысынан бастап топырақ бірнеше ондаған сантиметрге дейін қатады, бұл ретте солтүстік және солтүстік-шығыс экспозициядағы беткейлер тереңірек қатады, ал оңтүстік және оңтүстік-батыс беткейлерде тоң әлдеқайда әлсіз болады.

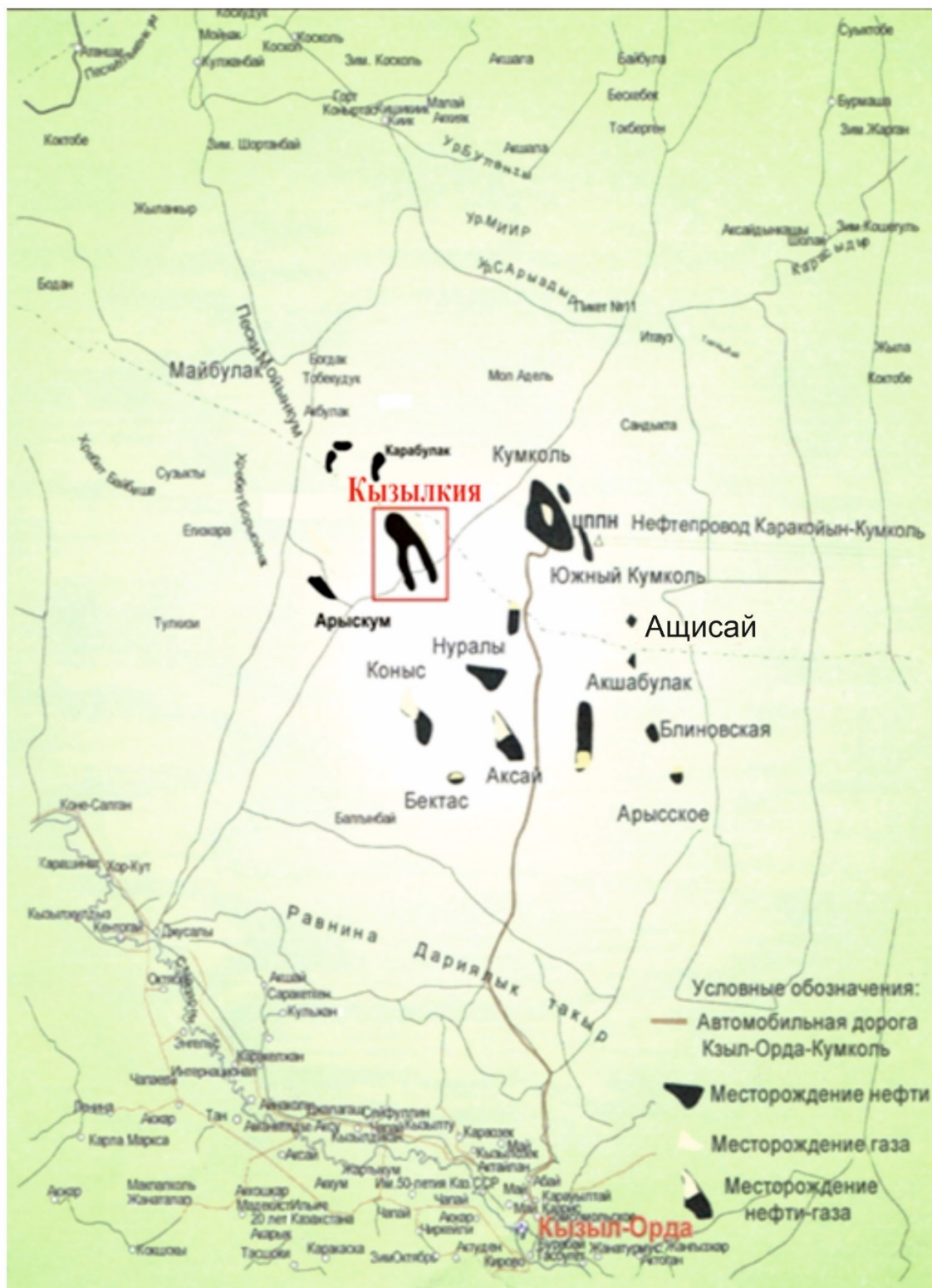
Гидрографиялық желі нашар дамыған. Өзендер жоқ. Сумен жабдықтау көзі ретінде жоғарғы бор жасының артезиан сулары пайдаланылады, олар жазықта бұрғыланған ұңғымаларда өздігінен атқылайды. Жер үсті су көздері жоқ. Өсімдіктер мен жануарлар дүниесі шөлейт аймақтарға тән.

.Кесте 1.1 Қызылқия кен орнының тау кен бұру бұрыштық нүктелерінің координаттары

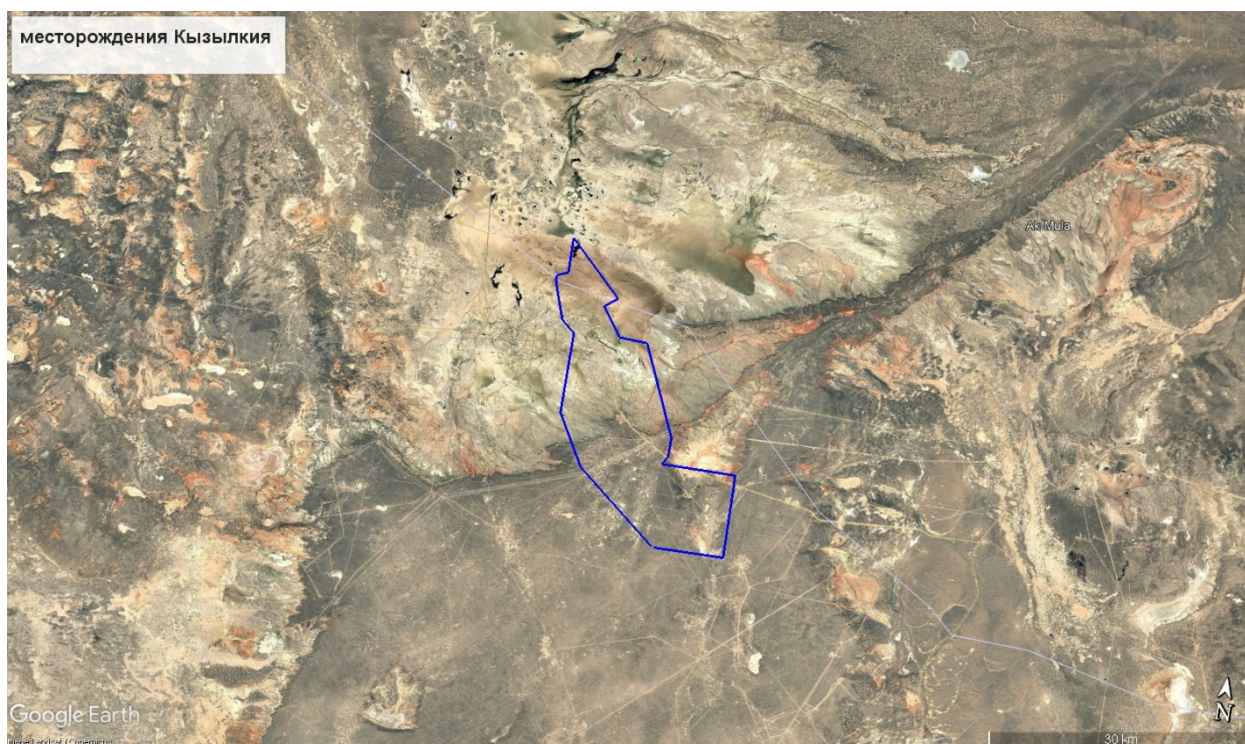
№№ нүкте	Географиялық координаттар	
	Солтүстік ендік	Шығыс бойлық
1.	46° 15' 02"	65° 08' 16"
2.	46° 18' 58"	65° 01' 30"
3.	46° 22' 04"	64° 58' 32"
4.	46° 27' 03"	64° 58' 29"
5.	46° 27' 46"	64° 57' 17"
6.	46° 30' 00"	64° 56' 05"
7.	46° 30' 27"	64° 56' 06"
8.	46° 30' 45"	64° 57' 00"
9.	46° 33' 00"	64° 57' 00"
10.	46° 29' 38"	65° 01' 50"
11.	46° 29' 02"	65° 00' 46"

12.	46° 27' 10"	65° 02' 34"
13.	65° 27' 10"	65° 05' 04"
14.	46° 21' 36"	65° 08' 32"
15.	46° 20' 24"	65° 08' 29"
16.	46° 20' 00"	65° 08' 01"
17.	46° 20' 00"	65° 14' 33"
18.	46° 15' 02"	65° 14' 30"

Ауданы 314,0 шаршы км

Сурет. 1. - Жұмыс ауданының шолу картасы

Сурет. 2. – "ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз" АҚ Қызылкия кен орны аумағының орналасу картасы схемасы

2. Жоспарланған қызметтің қысқаша сипаттамасы

Осы бөлімде Кызылкия кен орнын игерудің 3 нұсқасы бойынша болжамды күрделі салымдар сипатталған.

Бірінші нұсқа (базалық) 2020 жылы бекітілген кен орнын игеру жобасында көзделген жобалық шешімдерді іске асыруды қарастырады. Аталған нұсқаға сәйкес 20 мұнай өндіру және 2 газ өндіру ұңғымасын бұрғылау жоспарланған. Сонымен қатар, консервациядан 1 газ ұңғымасын іске қосу, бақылау қорынан 12 мұнай және 3 газ ұңғымасын пайдалану, сондай-ақ объектілер арасында 12 ұңғыманы ауыстыру көзделген. Кен орнын игерудің рентабельді мерзімі 66 жылды (2025–2090 жж.) құрайды.

Екінші нұсқа (ұсынылатын) консервациядан 1 газ ұңғымасын іске қосуды, бақылау қорынан 15 мұнай және 3 газ ұңғымасын пайдалануды, объектілер арасында 11 ұңғыманы ауыстыруды және 1 мұнай өндіру мен 2 газ өндіру ұңғымасын бұрғылауды қарастырады. Кен орнын пайдаланудың рентабельді мерзімі 68 жылды (2025–2092 жж.) құрайды.

Үшінші нұсқа екінші нұсқаға негізделген және қосымша 2 мұнай өндіру ұңғымасын бұрғылауды қарастырады. Кен орнын игерудің рентабельді мерзімі 68 жылды (2025–2092 жж.) құрайды.

2.1-кесте-Әзірлеу объектілері бойынша геологиялық-техникалық іс-шаралар бағдарламасы. II нұсқа (ұсынылған)

Ұңғыма	ГТМ түрі	ГТМ жүргізу мерзімі
1	2	3
I объект		
Шығыс учаскесі		
255	Бақылау қорынан енгізу	2029
261	Бақылау қорынан енгізу	2030
218	Бақылау қорынан енгізу	2030
254	Бақылау қорынан енгізу	2031
256	Бақылау қорынан енгізу	2031
247	Бақылау қорынан енгізу	2032
230	Бақылау қорынан енгізу	2032

Ұңғыма	ГТМ түрі	ГТМ жүргізу мерзімі
1	2	3
223	Бақылау қорынан енгізу	2033
258	Бақылау қорынан енгізу	2033
201	Бақылау қорынан енгізу	2034
239	Бақылау қорынан енгізу	2034
207	Бақылау қорынан енгізу	2034
227	Бақылау қорынан енгізу	2035
Оңтүстік-шығыс учаскесі		
44	Бақылау қорынан енгізу	2029
363	II объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2033
365	II объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2036
366	II объектінің бақылау қорынан өндіру қорына ауыстыру	2040
368	II объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2043
316	II объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2047
II объект		
Батыс учаскесі		
426	I объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2030
Оңтүстік-шығыс учаскесі		
368	Бұрғылау	2026
74	I объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2034
360	I объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2039
361	I объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2045
362	I объектінің өндіру қорынан ауыстыру	2051
79	Бақылау қорынан енгізу	2028
III объект		
Оңтүстік-батыс учаскесі		
23	I объектінің бақылау қорынан өндіру қорына ауыстыру	2029
PZ горизонты (газды горизонт)		
Орталық учаске		
82	Бұрғылау	2030
83	Бұрғылау	2031
77	Бақылау қорынан ұңғымаларды енгізу	2029
5	Бақылау қорынан ұңғымаларды енгізу	2030
70	Бақылау қорынан ұңғымаларды енгізу	2031
18	Консервациядан енгізу	2031

Терендігі 500 м тік ұңғымаларға арналған ұңғымаларды салу циклінің ұзақтығы

Наименование работ	Уақыт, күн.
Бұрғылауға дайындық жұмыстары	3
Құрылыс-монтаж жұмыстары	40
Ұңғыманы бұрғылау және бекіту	13
Бақылау қорынан енгізу	3
Консервациядан енгізу	6
Өндіру қорынан ауыстыру	4

3. Табиғи компоненттер мен өзге де объектілердің әсерін қоса алғанда, қоршаған ортаға қызметтің елеулі өзгерістерінің қысқаша сипаттамасы

Атмосфераның химиялық ластануының болжамды шоғырлануын, атмосфералық ауадағы ластаушы заттардың жер бетіндегі концентрацияларының таралуын есептеу нәтижелерін, адамдардың өмірі мен денсаулығына елеулі әсер етуді, олардың өмір сүру жағдайларын және жобаланатын жұмыстарды жүзеге асыру кезінде қызмет көрсетпейтін болады. Учаскенің аумағы ауданның биоәртүрлілігіне әсер ететін қоныстану аймақтарынан едәуір қашықтықта орналасқандығына байланысты (оның ішінде өсімдіктер мен жануарлар дүниесі, генетикалық ресурстар, өсімдіктер мен жабайы жануарлардың табиғи ареалдары, жабайы жануарлардың көші-қон жолдары, экожүйелер) көрсетілмейді. Кәсіпорынның

атмосфералық ауаға химиялық әсер етуі нәтижесінде қарастырылып отырған аумаққа іргелес орналасқан техногендік бұзылған жерлерге айтарлықтай әсер етпейді. Жерді алып қою көзделмейді.

Өндірістік қызмет нәтижесінде жер үсті және жер асты суларына әсер етпейді. Ағынды суларды ағызу қарастырылмаған.

Атмосфералық ауаға әсер ету кәсіпорын шығарындыларының көздерімен, сондай-ақ аз дәрежеде дыбыс қысымының көздерімен әсер ету аймағында болады. Кәсіпорында шекті шығарындылар мониторингін және атмосфералық ауаға әсер ету мониторингін ұйымдастыру оның сапасының экологиялық нормативтерін, сапаның нысаналы көрсеткіштерін, ал олар болмаған кезде оған әсер етудің болжамды қауіпсіз деңгейлерін бұзу тәуекелдерін алдын алуға мүмкіндік береді.

Жоспарланған жұмыстар ауданында тарихи-мәдени мұра объектілері (оның ішінде сәулет және археологиялық) жоқ.

4. Эмиссиялардың шекті сандық және сапалық көрсеткіштері, қоршаған ортаға физикалық әсер ету, қалдықтардың жиналуының шекті мөлшері, сондай-ақ егер ол көзделіп отырған қызмет шеңберінде жоспарланса, оларды көму туралы ақпарат.

Жоспарланған қызметтің атмосфералық ауаға әсері ауа сапасына қойылатын заңнамалық және нормативтік талаптарға сәйкестік тұрғысынан бағаланады. Зиянды заттардың шығарындыларын есептеу талаптарға, әдістемелер жинағына сәйкес жүргізілді.

Жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде ластаушы ингредиенттер келесі компоненттер болуы мүмкін: Темір (II, III) оксидтер (темірге есептегенде) (темір триоксиді, темір оксиді) (274); Марганец және оның қосылыстары (марганец (IV) оксиді бойынша) (327); Азот (IV) диоксиді (азот диоксиді) (4); Азот (II) оксиді (азот оксиді) (6); Көміртек (күйе, қара көміртек) (583); Күкірт диоксиді (күкірт ангидрид, күкірт газы, күкірт (IV) оксиді) (516); Күкіртсутек (Дигидросульфид) (518); Көміртек оксиді (көміртегі тотығы, көміртегі тотығы) (584); Фторлы газ тәрізді қосылыстар / фторға қайта есептегенде/ (617); Нашар еритін Бейорганикалық фторидтер - (алюминий фториді, кальций фториді, натрий гексафторалюминаты) (нашар еритін Бейорганикалық фторидтер / фторға қайта есептегенде/) (615); Диметилбензол (О-, М-, Р - изомерлер қоспасы) (203); Метилбензол (349); Бензин / а / пирен (3,4-бензин) (54); Бутилацетат (сірке қышқылы бутил эфирі) (110); Формальдегид (Метанал) (609); Пропан-2-он (Ацетон) (470); Минералды мұнай (шпиндель, машина, цилиндр және т. б.) (716*)ақ спирт (1294*); C12-19 / С / қайта есептегенде алкандар (C12-C19 шекті көмірсутектер (С қайта есептегенде); Еріткіш РПК-265П) (10); Токтатылған бөлшектер (116); Құрамында кремний диоксиді бар бейорганикалық шаң%: 70-20 (шамот, цемент, цемент өндірісінің шаңы-саз, сазды тақтатас, Домна қожы, құм, клинкер, күл, кремнезем, қазақстандық кен орындарының көмір күлі) (494);**Құрылыс-монтаж жұмыстары, бұрғылауға дайындық жұмыстары, ұңғымаларды бұрғылау және бекіту кезінде:**

2026 ж. (368-ұңғыма) — 46,20920417 г/с; 116,5250583 т/жыл; 2030 ж. (82-ұңғыма) — 46,20920417 г/с; 116,5250583 т/жыл; 2031 ж. (83-ұңғыма) — 46,20920417 г/с; 116,5250583 т/жыл.

2031 жылы ұңғымаларды консервациядан енгізу кезінде:

Жиынтығы — 3,983717797 г/с; 1,12980837 т/жыл.

2029–2035 жылдары ұңғымаларды бақылау қорынан енгізу кезінде:

1 ұңғыма — 1,664986944 г/с; 7,423878 т/жыл; 18 ұңғымаға — 29,96976499 г/с; 133,629804 т/жыл.

Ұңғымаларды сынау кезінде: 1 ұңғымаға — 5,288812436 г/с; 5,906902402 т/жыл.

Пайдалану кезеңінде:— 27,8827096 г/с; 480,2826442 т/жыл.

Вахталық қалашықты пайдалану кезінде:— 1,121438374 г/с; 16,6262004 т/жыл.

Ұңғымаларды жою (ликвидациялау) кезінде: 7,145748925 т/с; 27,2706503 т/жыл. Көзделіп отырған қызмет шеңберінде ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мәндерден асып кету жоспарланбайды.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының ықтимал түрлері мен сипаттамалары

1 ұңғыманы салу кезіндегі жұмыстар (ҚМЖ, бұрғылауға дайындық, бұрғылау және бекіту)

Бұрғылау шламы — 01 05 05* — 884,3029 т/жыл; Пайдаланылған бұрғылау ерітіндісі — 01 05 05* — 695,5866 т/жыл; Маймен ластанған ветошь — 15 02 02* — 0,1724 т/жыл; Химиялық реагенттерден қалған тара — 15 01 10* — 1,8 т/жыл; Маймен ластанған сүзгілер — 16 01 07* — 0,073 т/жыл; Дизель-электр станцияларынан шыққан пайдаланылған май — 13 02 06* — 1,136 т/жыл; Лак-бояу материалдарынан қалған тара — 08 01 11* — 0,114 т/жыл; Медициналық қалдықтар — 18 01 03* — 0,135 т/жыл; Пайдаланылған оргтехника және картридждер — 20 01 36 — 20,0 т/жыл; Қағаз және картон макулатурасы — 20 01 01 — 0,8 т/жыл; Сынап құрамды қалдықтар — 05 07 01* — 0,06 т/жыл; Мұнай өнімдерімен ластанған тара — 16 07 08* — 0,575 т/жыл; Пайдаланылған аккумулятор батареялары — 20 01 33* — 0,29 т/жыл; Пайдаланылған батареялар — 16 06 04 — 0,00125 т/жыл; Пайдаланылған ауа сүзгілері — 16 01 22* — 0,001 т/жыл; Пайдаланылған арнайы киім — 15 02 02 — 0,5 т/жыл; Маймен ластанған резеңке-техникалық бұйымдар — 19 12 04 — 10,0 т/жыл; Дәнекерлеу электродтарының қалдықтары — 12 01 13 — 0,3 т/жыл; Аралас тұрмыстық қалдықтар — 20 03 01 — 60,0 т/жыл; Пайдаланылған автомобиль шиналары — 16 01 03 — 6,583 т/жыл; Құрылыс қалдықтары — 17 01 07 — 10,0 т/жыл; Металл сынықтары — 17 04 07 — 20,0 т/жыл. Барлығы: 2026 ж. (368-ұңғыма) — 1712,43 т/жыл; 2030 ж. (82-ұңғыма) — 1712,43 т/жыл; 2031 ж. (83-ұңғыма) — 1712,43 т/жыл.

Ұңғымаларды консервациядан енгізу кезіндегі жұмыстар:

Бұрғылау шламы — 01 05 05* — 216,61 т/жыл; Пайдаланылған бұрғылау ерітіндісі — 01 05 05* — 292,97 т/жыл; Маймен ластанған ветошь — 15 02 02* — 0,127 т/жыл; Люминесцентті шамдар — 20 01 21* — 0,00003 т/жыл; Маймен ластанған сүзгілер — 16 01 07* — 0,027 т/жыл; ДЭС-тен шыққан пайдаланылған май — 13 02 06* — 1,321235 т/жыл; Лак-бояу материалдарынан қалған тара — 15 01 10* — 0,11385 т/жыл; Электрод қалдықтары — 12 01 13 — 0,011 т/жыл; Аралас тұрмыстық қалдықтар — 20 03 01 — 2,3215104 т/жыл. Барлығы: 511,2328 т/жыл.

2029–2035 жж. бақылау қорынан енгізу кезіндегі жұмыстар:

Пайдаланылған май — 13 02 06* — 1,136 т/жыл; Маймен ластанған ветошь — 15 02 02* — 0,127 т/жыл; Лак-бояу материалдарынан қалған тара — 15 01 10* — 0,11385 т/жыл; Металл сынықтары — 17 04 07 — 20,0 т/жыл; Қатты тұрмыстық қалдықтар — 20 01 08 — 0,088767 т/жыл. 1 ұңғымаға: 21,46562 т/жыл; 18 ұңғымаға: 386,3811 т/жыл.

Ұңғымаларды сынау кезіндегі жұмыстар: Маймен ластанған ветошь — 15 02 02* — 0,1524 т/жыл; Химреагенттерден қалған тара — 15 01 10* — 0,9 т/жыл; Маймен ластанған сүзгілер — 16 01 07* — 0,0262 т/жыл; ДЭС-тен шыққан пайдаланылған май — 13 02 06* — 4,602 т/жыл; Лак-бояу материалдарынан қалған тара — 08 01 11* — 0,11385 т/жыл; Люминесцентті шамдар — 20 01 21* — 0,0002 т/жыл; Электрод қалдықтары — 12 01 13 — 0,3 т/жыл; Аралас тұрмыстық қалдықтар — 20 03 01 — 60,0 т/жыл; Пайдаланылған шиналар — 16 01 03 — 0,037 т/жыл; Құрылыс қалдықтары — 17 01 07 — 1,25 т/жыл; Металл сынықтары — 17 04 07 — 20,0 т/жыл; Тағам қалдықтары — 20 03 01 — 0,95 т/жыл. Барлығы: 88,33165 т/жыл.

Пайдалану кезіндегі жұмыстар: Пайдаланылған май — 13 02 06* — 11,0 т/жыл; Маймен ластанған ветошь — 15 02 02* — 0,1524 т/жыл; Лак-бояу материалдарынан қалған тара — 15 01 10* — 0,042 т/жыл; Жарықдиодты шамдар — 16 02 14 — 0,12 т/жыл; Сынап құрамды қалдықтар — 05 07 01* — 0,06 т/жыл; Пайдаланылған аккумуляторлар — 20 01 33* — 0,29

т/жыл; Мұнай шламы — 01 03 05* — 500,0 т/жыл; Химреагенттерден қалған тара — 15 01 10* — 1,8 т/жыл; Медициналық қалдықтар — 18 01 03* — 0,135 т/жыл; Пайдаланылған ауа сүзгілері — 16 01 22* — 0,001 т/жыл; Маймен ластанған резеңке-техникалық бұйымдар — 19 12 04 — 10,0 т/жыл; Дәнекерлеу электродтарының қалдықтары — 12 01 03 — 0,3 т/жыл; Металл сынықтары — 02 01 10 — 20,0 т/жыл; Қатты тұрмыстық қалдықтар — 20 01 08 — 60,0 т/жыл; Пайдаланылған шиналар — 16 01 03 — 3,0 т/жыл. Барлығы: 606,9004 т/жыл.

Вахталық қалашықты пайдалану кезіндегі жұмыстар:

Пайдаланылған май — 13 02 06* — 11,0 т/жыл; Маймен ластанған ветошь — 15 02 02* — 0,1524 т/жыл; Лак-бояу материалдарынан қалған тара — 15 01 10* — 0,042 т/жыл; Жарықдиодты шамдар — 16 02 14 — 0,12 т/жыл; Сынап құрамды қалдықтар — 05 07 01* — 0,06 т/жыл; Пайдаланылған аккумулятор батареялары — 20 01 33* — 0,290 т/жыл; Медициналық қалдықтар — 18 01 03* — 0,135 т/жыл; Дәнекерлеу электродтарының қалдықтары — 12 01 03 — 0,3 т/жыл; Металл сынықтары — 02 01 10 — 20,0 т/жыл; Қатты тұрмыстық қалдықтар — 20 01 08 — 60,0 т/жыл. Барлығы: 92,0994 т/жыл.

Жою (ликвидациялау) кезіндегі жұмыстар:

Маймен ластанған ветошь — 15 02 02* — 0,127 т/жыл; Люминесцентті шамдар — 20 01 21* — 0,00003 т/жыл; Қатты тұрмыстық қалдықтар — 20 03 01 — 0,650958 т/жыл; Маймен ластанған сүзгілер — 16 01 07* — 0,036 т/жыл; ДЭС-тен шыққан пайдаланылған май — 13 02 06* — 2,493748 т/жыл. Барлығы: 1,627155 т/жыл.

Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалының тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мәндерден асып кету жоспарланбайды.

5. Авариялар мен қауіпті табиғи құбылыстардың туындау ықтималдығы туралы, қоршаған ортаға ықтимал елеулі зиянды әсерлер туралы, авариялар мен қауіпті табиғи құбылыстардың алдын алу және олардың зардаптарын жою жөніндегі шаралар туралы, халықты хабардар етуді қоса алғанда, ақпарат

Жобалау жұмыстарын жүргізу кезінде жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу кезіндегі талаптар қоршаған ортаны қорғауға бағытталған ҚР Экологиялық Кодексінің 397 бабына сәйкес көзделген. Сондай-ақ Экологиялық кодекстің 238-бабының 2-тармағына сәйкес талаптар ескерілді.

1. Атмосфералық ауаны қорғау:

- 1) жер қойнауын пайдалану объектілерінде және құрылыс алаңдарында, оның ішінде кәсіпшілік жолдарында шаңды басу бойынша жұмыстар жүргізу;
- 2) стационарлық және жылжымалы көздерден ластаушы заттар шығарындыларының алдын алу және азайту жөніндегі іс-шараларды орындау;

2. Су объектілерін қорғау:

- 1) ұңғымаларды игеру және кейіннен пайдалану, сондай-ақ өндіріс қалдықтары мен сарқынды суларды кәдеге жарату кезінде мұнай, су және газдың қабатаралық ағындары салдарынан жер асты суларының ластануын болдырмауға бағытталған іс-шараларды жүргізу.

3. Жағалау және су экожүйелеріне әсер етуден қорғау:

Жұмыс шеңберіндегі іс-шаралар қарастырылмаған.

4. Жерді қорғау:

- 1) жердің антропогендік қызметі нәтижесінде бұзылған және ластанған тозған аумақтарды қалпына келтіру: топырақтың құнарлылығын және жердің басқа да пайдалы қасиеттерін қалпына келтіру, молықтыру және арттыру, оны шаруашылық айналымға уақтылы тарту, жердің бұзылуына байланысты жұмыстарды жүргізу кезінде топырақтың құнарлы қабатын алу, сақтау және пайдалану;

5. Жер қойнауын қорғау:

- 1) жер қойнауын пайдалану жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде жер қойнауының ластануын болдырмау жөніндегі іс-шараларды енгізу;

6. Жануарлар мен өсімдіктер әлемін қорғау:

- 1) әкімшілік-аумақтық бірліктердің аумақтарын көгалдандыру, кәсіпорындардың аумақтарында және босатылатын аумақтарда, шөлейттенуге және басқа да қолайсыз экологиялық факторларға бейім жерлерде жасыл желектер, екпелер алаңдарын ұлғайту;
- 2) Тұрғын үй құрылысы жағынан ағаш-бұталы екпелердің жолағын міндетті түрде ұйымдастыра отырып, тиісті қауіптілік сыныбы үшін алаңның көрсетілген пайызынан кем емес санитариялық-қорғау аймағын көгалдандыруды көздеу, СҚА алаңын көгалдандырудың көрсетілген үлес салмағын орындау мүмкін болмаған кезде (объектілермен тығыз құрылыс салу кезінде, сондай-ақ объектіні елді мекендерден алыста, шөлді және шөлейтті жерлерде орналастыру кезінде), жергілікті атқарушы органдармен келісім бойынша құрылыс салудан бос аумақтарды және жақын елді мекендердің аумақтарын көгалдандыруға жол беріледі, СҚА жобасында міндетті негіздемемен.

7. Қалдықтарды өңдеу:

- 1) иесіз қалдықтарды және тарихи ластануларды жою, олардың одан әрі пайда болуына жол бермеу, өндірістік, қатты тұрмыстық және басқа да қалдықтармен ластану нәтижесінде бұзылған жерлерді уақтылы рекультивациялауды жүргізу жөніндегі іс-шараларды жүргізу;

8. Радиациялық, биологиялық және химиялық қауіпсіздік:

- 1) қоршаған орта объектілерінің радиоактивті ластануын анықтау мақсатында аумақтарға Радиоэкологиялық зерттеулер жүргізу;

9. Басқару жүйелерін және ең жақсы қауіпсіз технологияларды енгізу:

Жұмыс шеңберіндегі іс-шаралар қарастырылмаған;

10. Ғылыми-зерттеу, іздестіру және басқа да әзірлемелер:

- 1) қоршаған ортаның фондық жай-күйін анықтау үшін экологиялық зерттеулер жүргізу, өнеркәсіптік қызметтің экожүйеге ықтимал теріс әсерін анықтау және қоршаған ортаның ластануын төмендету жөніндегі бағдарламалар мен іс-шаралар жоспарларын әзірлеу;

Экологиялық тәуекелді төмендету жөніндегі іс-шаралар

Апат қаупін бағалау үнемі қажет, өйткені оның пайда болуы тек жобалық параметрлерге ғана емес, сонымен қатар ағымдағы жағдайға, басқару шешімдерінің үйлесіміне, процестің параметрлеріне, жабдықтың күйіне және персоналдың дайындық деңгейіне, сыртқы жағдайларға байланысты. Апаттың алдын алу процесті үнемі бақылау және тәуекелді болжау арқылы мүмкін болады.

Сайтта құрылыс жүргізу кезінде жұмысшы персонал мен жергілікті халықтың қауіпсіздігін және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз етуде ережелер, нормативтер, нұсқаулықтар мен стандарттар жүйесі маңызды рөл атқарады, оларды компания мен мердігерлердің басшылары мен барлық қызметкерлері міндетті түрде орындайды. Жұмыстарды жүргізу кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы қағидаларына сәйкес талап етілетін жабдықтардың барлық түрлерін монтаждауға, тексеруге және техникалық қызмет көрсетуге, персоналды оқытуға және практикалық сабақтар өткізуге назар аудару қажет.

Апаттарды жоюға көп уақыт пен қаражат жұмсалады. Апатты жоюдан гөрі оның алдын алу оңайырақ. Сондықтан жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде апаттардың алдын алуға басымдық беру қажет, атап айтқанда:

- мұнай құбырларын, түсіру желілерін, сарқынды коллекторларды, осьтік коллекторларды уақтылы жөндеу;
- Бұрғылау жабдығының астындағы топырақты гидрооқшаулау жөніндегі шараларды жүзеге асыру;
- химиялық реагенттер мен бұрғылау ерітінділерінің қорлары металл ыдыстарда, бұрғылауға арналған материалдар-арнайы қоймалардағы бетон алаңдарында сақталуы тиіс;
- центрифуга көмегімен бұрғылау ерітіндісі мен ағынды сулардан қатты фаза мен шламды бөлу, улы шламдарды, басқа да қалдықтарды бейтараптандыру және оларды тасымалдау;

- дайындау зауытында бұрғылау ерітіндісін регенерациялау, бұрғылауда Ағынды суларды қайта пайдалану;
- электр жетегіндегі бұрғылау қондырғыларымен пайдалану ұңғымаларын бұрғылау;
- ұңғымалар өнімінің жалпы шығарындыларын азайту;
- бұзылған жерлерді рекультивациялауды, оның ішінде үлгілік жобаға сәйкес жүргізу;
- әзірленген көлік схемасына сәйкес көлік құралдарының қозғалысын қамтамасыз ету.

Қабылданған жобалық шешімдер авариялық жағдайлардың туындау ықтималдығын азайту үшін жеткілікті деп есептейміз.

Учаскені пайдалану кезінде көзделген жобалау шешімдері сақталған кезде, сондай-ақ осы жобада ұсынылған барлық табиғат қорғау іс-шаралары орындалған жағдайда, көзделіп отырған қызметті іске асыру кезінде қоршаған орта компоненттеріне теріс әсер алынып тасталады.

6. Қоршаған ортаға әсерді бағалауды орындау барысында алынған ақпарат көздерінің тізімі:

- 1 Қазақстан Республикасының экология кодексі, Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ҚРЗ Кодексі.
- 2 Қазақстан Республикасының Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы кодексі 2017 жылғы 27 желтоқсандағы № 125-VI ҚРЗ.
- 3 Қазақстан Республикасының Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы 2004 жылғы 9 шілдедегі N 593 Заңы
- 4 Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 9 сәуірдегі № 178-VIII ҚРЗ Су кодексі.;
- 5 Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 20 маусымдағы N 442 Жер кодексі.;
- 6 Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрінің Ұңғымаларды бұрғылаудан эмиссиялардың (өндіріс қалдықтары, сарқынды сулар бөлігінде) түзілу көлемдерін есептеу әдістемесін бекіту туралы 2012 жылғы 3 мамырдағы № 129-ө Бұйрығы
- 7 РНД 03.1.03.01-96. Өндіріс қалдықтарының түзілу және орналастыру көлемін нормалау тәртібі;
- 8 "Экологиялық бағалауды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 30 шілдедегі № 280 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 26 қазандағы № 424 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 27 қазанда № 24933 болып тіркелді
- 9 Қалдықтарды басқару бағдарламасын әзірлеу қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2021 жылғы 9 тамыздағы № 318 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылғы 9 тамызда № 23917 болып тіркелді
- 10 ҚР ҚОҚ министрінің 2008.04.18 №100-п бұйрығы. Стационарлық дизель қондырғыларынан атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі. ;
- 11 РД 39-133-94. «Құрлықтағы мұнай мен газ ұңғымаларын салу кезінде қоршаған ортаны қорғау жөніндегі Нұсқаулық»;
- 12 Сұрақтар мен жауаптардағы Экология. Ростов-на-Дону қ. 2005ж.